

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังและเปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนชั้น ปวช.ปีที่ 1 กับชั้น ปวช.ปีที่ 3 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก ศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนตามความคาดหวังของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก สมมติฐานในการวิจัยตั้งไว้ว่า ความคาดหวังของนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก จำแนกตามชั้นปวช.ปีที่ 1 และชั้นปวช.ปีที่ 3 แตกต่างกัน เนื่องจากนักเรียนชั้นปวช.ปีที่ 1 และชั้นปวช.ปีที่ 3 มีอายุและประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพ ต่างกัน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกทั้งหมดจำนวน 37 แห่ง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ด้วยตารางเครื่องเคมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 379 คน และจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 379 ฉบับ ไปให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัย ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด 366 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.57 จากนั้นนำเครื่องมือฉบับที่ 1 มาวิเคราะห์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ (SPSS for Windows) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ได้ผลความคาดหวังของนักเรียน 3 ลำดับจากมากไปหาน้อยของแต่ละด้าน และใช้ สถิติค่าที (t-test) เปรียบเทียบความคาดหวังต่อจากนั้นนำผลความคาดหวัง 3 ลำดับของแต่ละด้านดังกล่าวมาสร้างเครื่องมือฉบับที่ 2 ได้แก่แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญตามที่กำหนดไว้ในนิยามศัพท์เฉพาะได้ประชากรจำนวน 5 คน จากนั้นได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) คือการจับรายชื่อ ได้กลุ่มตัวอย่าง 3 คน แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนตามความคาดหวังของนักเรียน ผู้วิจัยใช้แฮนด์ไดรฟ์ (Handy Drive) เป็นเครื่องบันทึกเสียงเสร็จแล้วนำไปเปิดฟังด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และบันทึกลงในแบบการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยได้ข้อมูลเชิงคุณภาพเสร็จแล้วนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิควิธีการจำแนกกลุ่มข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคาดหวังของนักเรียน และแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนใน

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความคาดหวังของนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ คือด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านแหล่งเรียนรู้

1.1 ความคาดหวังของนักเรียนด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วเป็นคนชื้อสัตย์ เมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วเป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทำงานเป็นหมู่คณะได้ และเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วเป็นคนรับผิดชอบ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.2 ความคาดหวังของนักเรียนด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือครูมีความรู้และทักษะที่ดี ครูถ่ายทอดความรู้และทักษะได้ดี และกระบวนการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.3 ความคาดหวังของนักเรียนด้านสื่อและนวัตกรรมอาชีวศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือมีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีสื่อของจริงใช้ในการเรียนการสอน และมีอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.4 ความคาดหวังของนักเรียนด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือการประเมินผลการเรียนเป็นมาตรฐานและเป็นธรรม การประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ตามหลักสูตร และการวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับการเรียนเป็นเรื่อง และการเรียนเป็นชิ้นงาน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.5 ความคาดหวังของนักเรียนด้านแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือห้องสมุดภายในสถานศึกษา ห้องอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา และห้องเรียนในสถานศึกษา ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนชั้น ปวช.ปีที่ 1 กับชั้น ปวช.ปีที่ 3 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน ของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษา ตามความคาดหวังของนักเรียน 5 ด้าน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษา 3 คน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการจำแนกกลุ่มข้อมูลเชิงคุณภาพ แล้วสรุปเป็นประเด็นแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตร มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ กำหนดเรื่องของความดี ยึดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ พัฒนาค้นทั้ง 3 ด้าน พัฒนานักเรียนให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับ นโยบายและปรัชญาในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตรร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการ เรียนเป็นเรื่องเป็นชิ้นงาน หรือสถานการณ์จริง สอดแทรกการวิจัย และ สอดแทรกเรื่องแผนธุรกิจ (Business Plan)

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ กระตุ้นหลายแนวทางให้ครูพัฒนาตนเองอย่างน้อย 20 ชั่วโมงต่อปี รวบรวมองค์ความรู้ต่างๆให้ครูศึกษาด้วยตนเอง จัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเรื่องการฝึกงาน ทำความร่วมมือกับหน่วยงานเอกชน

3.3 ด้านการวัดผลประเมินผล มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือครูต้องมาบูรณาการการวัดผลประเมินผลร่วมกัน ประเมินต่อเนื่องและเป็นขั้นเป็นตอน มีเป้าหมายแน่นอน วัดผลตามสภาพจริง

3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมอาชีวศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ ครูต้องแสวงหาแหล่งสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับวิชาที่เรียนที่สอนได้ ผู้บริหารให้การสนับสนุน ครูและผู้บริหารพัฒนาสื่อและนวัตกรรมอาชีวศึกษาร่วมกันอย่างหลากหลาย ส่งเสริมการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการจริง จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือครุภัณฑ์เบื้องต้น มีงบประมาณ ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษาออกไปบริการนอกสถานศึกษา

3.5 ด้านแหล่งเรียนรู้

3.5.1 ห้องสมุด มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือมุ่งใจให้นักเรียนนักศึกษาเข้าห้องสมุด พัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ควรให้บริการบุคคลสาธารณะชนด้วย และพัฒนาครูบรรณารักษ์ให้ทันสมัยด้วย

3.5.2 ห้องอินเทอร์เน็ต มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ ต้องให้บริการ 24 ชั่วโมง จัดให้มีคำแนะนำเว็บไซต์ (Web site) ใดๆ เปิดกว้างให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม ส่งเสริมการใช้การสื่อสารทางไกลผสมผสานกับเรื่องไอทีและส่งเสริมให้เชื่อมอินเทอร์เน็ตต่อไปยังแผนกวิชา

3.5.3 ห้องเรียน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้คือ พัฒนาห้องเรียนให้ยืดหยุ่น (Flexible) ได้ พัฒนาห้องเรียนให้มีเครื่องมืออุปกรณ์และสื่อการสอนที่จำเป็นและทันสมัย มีสื่อในห้องพักครู พัฒนาห้องปฏิบัติการ พัฒนาโรงฝึกงาน (Shop) พัฒนาห้องทดลอง (Lab) สนับสนุนการใช้ห้องเรียนภายนอกสถานศึกษา

3.5.4 แหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ใช้ห้องสมุดมีชีวิต คือชีวิตจริงของผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น ๆ ตำรวจและใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หรือ สถานประกอบการ ให้นักเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคาดหวังของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก มีดังนี้

1. ความคาดหวังของนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการแข่งขันในตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลสถานการณ์แรงงาน ไตรมาส 1 ปี 2550 ของ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน (2550) กล่าวว่าข้อมูลผลการสำรวจภาวะประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติในเดือนกุมภาพันธ์ 2550 พบว่าประเทศไทยมีประชากรเฉลี่ยทั้งสิ้น 65.57 ล้านคน สัดส่วนเพศชายมีน้อยกว่าเพศหญิงกล่าวคือเพศชายมี 32.18 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 49.08 ขณะที่เพศหญิงมี 33.39 ล้านคน (ร้อยละ 50.92) โดยสัดส่วนของประชากรทั้งหมดยังพบอีกกว่าเป็นผู้อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 50.82 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 77.52 ขณะที่ผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มี 14.74 ล้านคน (ร้อยละ 22.48) และผู้อยู่ในวัยทำงาน ยังแบ่งเป็นผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 14.54 ล้านคน ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 36.28 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นผู้มีงานทำ 35.53 ล้านคน ผู้รอฤดูกาล 0.21 ล้านคน และผู้ว่างงาน 0.54 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน และกล่าวว่าการจัดหางานในประเทศในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2550 (มกราคม – มีนาคม 2550) มีตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่านกรมการจัดหางาน 137,331 อัตรา ในขณะที่ผู้ที่สามารถได้รับการบรรจุงานในไตรมาสนี้มีจำนวน 40,298 คน แสดงว่ามีการแข่งขันการเข้าทำงาน และต้องแข่งขันกับคุณสมบัติของตนเอง ซึ่งเมื่อเรียนจบการศึกษาวิชาชีพแล้วต้องเป็นคนดี และคนเก่งด้วยจึงจะสามารถได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำงานได้ เมื่อพิจารณาความคาดหวังของนักเรียน เป็นรายด้าน พบดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร พบว่านักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก มีความคาดหวังในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก พบว่ามีความคาดหวังในทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนมีความคาดหวังว่าเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วจะเป็นคนซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำงานเป็นหมู่คณะได้ มีความรับผิดชอบ เคารพสิทธิผู้อื่น มีระเบียบวินัย มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงามประกอบอาชีพอิสระได้ มีทักษะตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ มีความคิดสร้างสรรค์ มีบุคลิกที่ดี เป็นคนเสียสละ หลักสูตรสามารถเทียบโอน

ความรู้และประสบการณ์ได้ หลักสูตรเลือกเรียนตามศักยภาพได้ เรียนจบแล้วสามารถพัฒนาชุมชน และประเทศชาติได้

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มังกร หริรักษ์ (2550) ที่ได้ดำเนินงานวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมตามความต้องการของสถานประกอบการ ผลจากการวิจัยพบว่า สถานประกอบการทั้ง 3 ขนาดมีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 5 ด้านตรงกัน คือ 1) ความรับผิดชอบ 2) ความมีวินัยในตนเอง 3) ความผูกพัน 4) มนุษยสัมพันธ์ และ 5) ความรู้และทักษะวิชาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะกรรมการดำเนินการวิจัยสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 (2548) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการวิจัยพบว่าสถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะด้านคนดีมีค่าเฉลี่ย 4.49 ที่ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 และคุณลักษณะด้านคนเก่งมีค่าเฉลี่ย 4.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 ในคุณลักษณะด้านคนดีพบว่าในระดับมากที่สุดคือ ไม่ทุจริตต่อหน้าที่เพื่อผลประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ที่ค่าเฉลี่ย 4.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 รองลงมาคือรักษาเวลาและให้ความสำคัญของเวลาในการปฏิบัติงานที่ค่าเฉลี่ย 4.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ส่วนคุณลักษณะด้านคนเก่งระดับมากที่สุดคือ มีความสามารถในการทำงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสุ่มรอบคอบ ที่ค่าเฉลี่ย 4.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 รองลงมาคือ เสนอความคิดและเหตุผลที่เป็นประโยชน์ต่องานที่ค่าเฉลี่ย 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่านักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก มีความคาดหวังในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่านักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก พบว่ามีความคาดหวังในทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนมีความคาดหวังว่า ครูมีความรู้และทักษะที่ดี จะสามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะได้ดีด้วย คาดหวังว่ากระบวนการเรียนการสอนจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกปฏิบัติงานตรงตามวิชาชีพที่เรียน เรียนแล้วมีคุณธรรมจริยธรรม ครูสามารถวางแผนการเรียนการสอนได้ดี ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดีได้ โดยการเรียนรู้เป็นเรื่องเรียนเป็นชิ้นงาน และเรียนจากของจริง มีกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมทันสมัย มีกิจกรรมเสริมประกอบการเรียนเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถติดตามการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทั่วถึง

สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่กล่าวว่าองค์ประกอบของการเรียนการสอนประกอบด้วย 3 ประการ คือ

1. ครูผู้สอน ครูที่ดีจะต้องมีความรู้ดี มีคุณธรรม และมีความสามารถในการปฏิบัติได้

สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี รู้จริงรู้แจ้งทันเทคโนโลยี เตรียมการสอน เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน

2. ผู้เรียน ซึ่งแต่ละคนมีความแตกต่างกัน และเหมือนกันในบางอย่าง ซึ่งผู้สอนควรรู้และทำความเข้าใจ แก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนให้ทุกคนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร นักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจในวิชาชีพ และเห็นว่าการเรียนด้านนี้มีประโยชน์ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้สร้างรายได้ สร้างฐานะ และพัฒนาชีวิตที่น่าภูมิใจ สิ่งที่คุณสอนควรรู้เกี่ยวกับผู้เรียนได้แก่

2.1 พื้นฐานความรู้เดิม

2.2 ความสามารถทางร่างกายของผู้เรียน

2.3 ความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียน

2.4 ความถนัด

2.5 ความสนใจ

2.7 ความต้องการจำเป็นของผู้เรียน

3. การสอน การสอนประกอบด้วยเนื้อหาการสอน ได้แก่หลักสูตร แผนการสอน

เอกสารประกอบการสอนซึ่งมีองค์ประกอบย่อยได้แก่ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนจะดำเนินไปด้วยดีอย่างไรมีระบบ

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่านักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก มีความคาดหวังในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่านักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก พบว่ามีความคาดหวังในทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนมีความคาดหวังว่า การประเมินผล การเรียนการสอนจะเป็นมาตรฐานและเป็นธรรม ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามหลักสูตร สอดคล้องกับการเรียนเป็นเรื่องและการเรียนเป็นชิ้นงาน เสร็จทันเมื่อสิ้นสุดการเรียนและตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรรายวิชา

สอดคล้องกับสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2549 ก, หน้า 11-14) ที่ได้กล่าวถึงนโยบายของ วีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2548 เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ว่าให้วัดจากผลงานนักเรียนนักศึกษาที่ทำจริง โดยเน้นให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็นโดยให้ความหมายและลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง นอกจากนี้ วีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ ยังได้กล่าวว่าการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นกระบวนการสังเกต การบันทึกและรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่ผู้เรียนทำ โดยไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ ซับซ้อนใน

การทำงานของผู้เรียน ความสามารถในการแก้ ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติงานใน สภาพจริงที่ เน้นผู้ เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบผู้ผลิตความรู้ ผู้ปฏิบัติงานจริง เพื่อ สนองความต้องการของสังคม ซึ่งจะประเมินจากสภาพที่ เป็นจริงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลใน เชิงคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความ แตกต่างระหว่างบุคคลได้ ซึ่งจะต่างจากการประเมินผลการเรียนรู้ ทัวไปที่วัดผลความรู้ด้าน เนื้อหาวิชาหรือผลผลิต แล้วจัดลำดับที่ การประเมินผลตามสภาพจริงเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง วัดทั้งความดี และความเก่ง

1.4 ด้านสื่อและนวัตกรรมการมีชีวิตศึกษา พบว่านักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก มีความคาดหวังในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่านักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก พบว่า มีความคาดหวังในทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนมีความคาดหวังว่า สถานศึกษาจะมีสื่อ การเรียนการสอนที่หลากหลาย มีสื่อของจริงมีอุปกรณ์ใช้ฝึกปฏิบัติ มีโสตทัศนูปกรณ์เช่นเครื่อง ฉายข้ามศีรษะ เทปคาสเซต วีดิโอเทปเป็นต้น สื่อต้องทันสมัยและสอดคล้องกับความสนใจและ ความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดี และมีประสิทธิภาพ เช่นแผ่นใส หรือ วีซีดี (VCD) ดีวีดี (DVD) ภาพเคลื่อนไหว มีบรรยากาศ และ สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีสื่อ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ของอาชีวศึกษาใช้ในการ เรียนการสอนอย่างเหมาะสม มีเทคโนโลยี สื่อ ไอ.ที. และคอมพิวเตอร์ใช้ได้อย่างเหมาะสมด้วย

สอดคล้องกับเดล (Dale, 1946 อ้างถึงใน โรงเรียนสุราษฎร์ธานี, 2549) ที่ได้กล่าวว่า ประสบการณ์ตรง เป็นประสบการณ์ขั้นที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดโดยการให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์โดยตรงจากของจริง สถานการณ์จริงหรือด้วยการกระทำของตนเอง และสอดคล้อง กับผลงานวิจัยของ สารรัตน์า พัฒนพันธุ์ (2544) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพ ปัญหา และ ความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของสถานศึกษาสังกัดกอง การศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูอาจารย์เห็นว่า สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ครู – อาจารย์มีการผลิตและใช้ เอกสารสิ่งพิมพ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ของจริง รูปภาพ และภาพโปสเตอร์ และผู้เรียนไม่ให้ความ สนใจหากครู-อาจารย์ไม่ใช้สื่อการเรียนการสอน เมื่อเทียบความต้องการการใช้สื่อการเรียน การสอนระหว่างผู้บริหารและครู-อาจารย์ พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารและครูอาจารย์มีความ ต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเหมือนกัน ผู้บริหารมีความต้องการให้มีการยืม แลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอน มีการประสานความร่วมมือและใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่าง

สถานศึกษา สื่อการเรียนการสอนที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ต้องการใช้มากที่สุดคือ ชุดฝึก และ ชุดการสอน รองลงมาได้แก่ ของจริง มัลติมีเดีย และเอกสารสิ่งพิมพ์

1.5 ด้านแหล่งเรียนรู้ พบว่านักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก มีความคาดหวังในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก พบว่ามีความคาดหวังในทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นยกเว้นห้องทดลองวิทยาศาสตร์และห้องฉายภาพยนตร์ (Home Theater) ในสถานศึกษาที่อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากนักเรียนมีความคาดหวังว่า สถานศึกษาต้องมีห้องสมุด ห้องอินเทอร์เน็ต ห้องเรียนในสถานศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพมีสถานประกอบการให้นักเรียนได้ฝึกงาน มีห้องแนะแนว มีห้องประชาสัมพันธ์ให้บริการ มีห้องผลิตและเผยแพร่สื่อ สามารถเรียนรู้ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน มีห้องเรียนรู้ด้วยตนเองด้านภาษา (Self Access) และห้องฉายภาพยนตร์ (Home Theater) ในสถานศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) ได้กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญจำเป็น ใช้อย่างน้อย และมีให้บริการ สำหรับนักเรียนนักศึกษาที่เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แก่

1. ห้องสมุด
2. ห้องอินเทอร์เน็ต
3. ห้องทดลองวิทยาศาสตร์
4. ห้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านภาษา (Self Access)
5. ห้องฉายภาพยนตร์ (Home theater)
6. ห้องประชาสัมพันธ์
7. ห้องแนะแนว
8. ห้องผลิตและเผยแพร่สื่อ
9. ห้องเรียน
10. ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน
11. สถานประกอบการ

2. เปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนชั้น ปวช.ปีที่ 1 กับชั้น ปวช.ปีที่ 3 ใน

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ผลการวิจัยพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สาเหตุประการแรกเนื่องจากนักเรียนระดับชั้น ปวช. ปีที่ 1 มีอายุประมาณ 16 ปี และนักเรียนระดับชั้น ปวช. ปีที่ 3 มีอายุประมาณ 18 ปี ซึ่งทั้งสองระดับจัดอยู่ในวัยรุ่นเหมือนกันจึงมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2545, หน้า 239 และ 361) ที่กล่าวไว้ว่าวัยรุ่นมีอายุประมาณ 12 – 25 ปี และมีความต้องการเลือกอาชีพ เด็กวัยรุ่นโตพอที่จะมองเห็นความสำคัญของอาชีพ และเข้าใจว่าอาชีพนำมาซึ่งสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อาชีพเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงสถานะความเป็นผู้ใหญ่ การที่คนใดจะมีอาชีพอย่างไรนั้นจะต้องมีความรู้เป็นฐาน เด็กบางคนซึ่งไม่เคยสนใจและเตรียมตัวเพื่อเลือกอาชีพจะเริ่มมีความต้องการนี้ในระยะนี้ ทั้งจากความประสงค์ภายในตนเอง หรือและอิทธิพลของเพื่อนร่วมวัย พ่อแม่ผู้ปกครอง และสังคม ฮาวิกเซอร์สท์ (Harvighurst, 1949, อ้างถึงใน สุภัททา ปิณฑะแพทย์, 2547, หน้า 32-34) กล่าวถึงพัฒนาการของวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนปลายว่ามีการเลือกและเตรียมตัวเพื่ออาชีพ สาเหตุประการที่สอง ปรากฏว่าหลักสูตรของมัธยมศึกษาตอนต้นยังบรรจุวิชาด้านการงานอาชีพ ซึ่งก็หมายความว่ามีการสอนวิชาชีพมาบ้างแล้ว บางสถานศึกษาส่งนักเรียนมาเรียนที่วิทยาลัยสารพัดช่าง หรือวิทยาลัยการอาชีพเรียกว่าหลักสูตรแกนมัธยม ดังนั้นนักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 จึงมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาชีพมาบ้างแล้ว จึงทำให้นักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 กับชั้น ปวช. ชั้นปีที่ 3 มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้านของนักเรียน ระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 กับชั้น ปวช. ชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุปนักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 กับชั้น ปวช. ชั้นปีที่ 3 มีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกันเนื่องจาก

1. เป็นวัยเดียวกันมีอายุใกล้เคียงกันนักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 มีอายุเฉลี่ย 16 ปี และปวช. ชั้นปีที่ 3 มีอายุเฉลี่ย 18 ปี จึงมีความต้องการหรือความคาดหวังโดยรวมไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนตอนอยู่โรงเรียนมัธยมต้นแล้ว นักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 กับชั้น ปวช. ชั้นปีที่ 3 จึงมีประสบการณ์ไม่แตกต่างกัน อยู่ในวัยรุ่นเหมือนกัน อายุใกล้เคียงกันมาก จึงมีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน ตามความคาดหวัง 5 ด้าน ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 3 คน ผลการวิจัยพบดังนี้คือ

3.1 ด้านหลักสูตร

3.1.1 หลักสูตรควรกำหนดเรื่องของความดี เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีมนุษยสัมพันธ์ความรับผิดชอบ ความมีวินัย เอาไว้ เป็นต้น เพื่อให้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับ คู่มือครู สร้างคนดี ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550,

หน้า 6) ที่ได้ให้แนวทางพัฒนานักศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คือกำหนดไว้ในหลักสูตร การให้ความรู้ทางเชิงวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2549, 16 สิงหาคม) โดยนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเรื่อง กรอบมาตรฐานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ข้อ 2 กรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กำหนดให้มีสมรรถนะที่ได้จากมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานสมรรถนะในสาขาอาชีพระดับฝีมือ ตรงตามความต้องการของสาขาอาชีพ สถานประกอบการ ชุมชน มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา วางแผน ดำเนินการ ตรวจสอบและบูรณาการความรู้อย่างเป็นระบบ ในระดับผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ข้อ 3. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา มาตรา 24 (4) การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และสอดคล้องกับมาตรา 81 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (กรมการศาสนา, 2540) รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม

3.1.2 หลักสูตรต้องสามารถยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ สอดคล้องกับ

กระทรวงศึกษาธิการ (2549, 16 สิงหาคม) โดยนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเรื่อง กรอบมาตรฐานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ข้อ 4. ระบบการจัดการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาแบบเปิดหรือยืดหยุ่น สามารถเทียบโอนหน่วยสมรรถนะเข้าสู่ระบบหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตร

3.1.3 หลักสูตรต้องพัฒนาคนทั้ง 3 ด้าน (3Domain) ได้แก่ ความรู้ (พุทธิศึกษา)

คุณงามความดี (จริยศึกษา) และทักษะ (หัตถศึกษา) สอดคล้องกับทฤษฎีของบลูม (Bloom, 1956, อ้างถึงใน ชูศรี พันธวิศิษฐ์, 2540, หน้า 18) การเกิดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น 3 ประการ จึงจะเรียกว่า เป็นการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ คือด้านความรู้ ความคิด ความเข้าใจ (Cognitive Domain) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง ด้านอารมณ์หรือ

ความรู้สึก (Affective Domain) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ และการเคลื่อนไหวของร่างกาย เพื่อให้เกิดทักษะ และความชำนาญ (Psychomotor Domain)

3.1.4 หลักสูตรจะต้องพัฒนานักเรียนให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์
ฉะนั้นเราต้องมืองค์รวมในการจัดหลักสูตรให้ครอบคลุมให้ทั่วถึง ทั้งด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษาและพลศึกษา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3.1.5 ต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายและปรัชญาในการจัดการเรียนการสอน มีความเชื่อมโยงมาตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงเข้าสู่เยาวชน สอดคล้องกับทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 4) 1. การพัฒนาการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องเติบโตตามวัยอย่างเหมาะสมและมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ 1.1 จัดการเรียนรู้ที่เน้นและกระตุ้นพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมศักยภาพของสมองในการเรียนรู้ เพื่อสร้างความพร้อมทางจิตใจ อารมณ์ สังคม และปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (1) การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และมาตรา 15 การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

3.1.6 ต้องพัฒนาหลักสูตรร่วมกับภาคเอกชนสถานประกอบการ เน้นลงปฏิบัติในสถานการณ์จริงที่อยากเน้น ลงไปปฏิบัติจริงในสถานประกอบการหรือในโรงงาน จากการที่ได้ลงไปปฏิบัติจริงได้ทำจริงในสถานประกอบการที่มีมาตรฐานดี ก็จะมีการติดตามผลมีการตรวจสอบชัดเจน จะทำมีองค์ประกอบของความซื่อสัตย์ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ด้วย สอดคล้องกับ คู่มือครู สร้างคนดี ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550, หน้า 7) ที่ได้ให้แนวทางพัฒนานักศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ข้อ 3. ส่งเสริมให้นักศึกษาไปฝึกงานในสถานประกอบการ ในตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 จ). มาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ข้อกำหนดที่ 2.1 ร่วมมือกับสถาน ประกอบการในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 11) ข้อ 4.4

สร้างระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ชุมชนท้องถิ่น และเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

3.1.7 จัดหลักสูตรให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นเรื่องเป็นชิ้นงานหรือเป็นโครงการ เป็นสถานการณ์จริง เช่น โครงการอาชีวศึกษาร่วมด้วยช่วยประชาชน ช่วงเทศกาล วันสงกรานต์ วันปีใหม่ ที่นักเรียนนักศึกษาไปช่วยซ่อมรถยนต์ไปช่วยดูแลรถยนต์ต่าง ๆ นักเรียนนักศึกษาทางสาขาช่าง ก็มีโอกาสดูฝึกมนุษย์สัมพันธ์ไปด้วย และฝึกวิธีการให้บริการ การพูดการจา บุคลิกภาพ ความน่าเชื่อถือ ความมีวินัยด้วย แต่หัวใจสำคัญจะต้องเข้าไปเป็นพี่เลี้ยงอย่างดี สอดคล้องกับแนวทางการแข่งขันกับหน่วยงานการศึกษาอื่นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ก) ข้อ 3. ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปวิธีสอบ โดยสอนเป็นเรื่อง (Theme) เรียนเป็นชิ้นงาน (Project)

3.1.8 หลักสูตรควรสอดแทรกการวิจัย อย่างน้อยก็เป็นเรื่องวิจัยอย่างง่ายให้นักเรียนนักศึกษาสามารถเรียนรู้เพื่อที่จะเอาไปพัฒนางานแต่ละระดับแต่ละขั้นตอนที่ได้ทำ แล้วก็ทำให้มีระบบการคิดในเชิงระบบเพื่อที่พัฒนาตนเองในการทำงาน สอดคล้องกับทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 6) 2.5 จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้เป็นคลังองค์ความรู้ เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรที่อยู่บนฐานของการวิจัยและการค้นคว้า และเป็นคลังหลักสูตร โดยรวบรวมหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ เป็นคลังสื่อ แบบเรียน ตำรา เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.1.9 หลักสูตรควรจะต้องสอดแทรกในเรื่องของ การทำ แผนธุรกิจ (Business plan) เพราะเมื่อก้าวสู่อาชีพจะต้องมองรู้ถึงแผนธุรกิจซึ่งในอนาคตข้างหน้า นักเรียนนักศึกษาอาจจะเป็นเจ้าของกิจการในอนาคตเพราะฉะนั้นหลักสูตรจะต้องปลูกฝังตั้งแต่แรกเพื่อที่จะปูพื้นให้นักเรียนนักศึกษาที่จบไปแล้วมีความแข็งแกร่งในเรื่องของวิชาชีพอย่างแท้จริง สอดคล้องกับปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่กล่าวว่านักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจในวิชาชีพ และเห็นว่าการเรียนด้านนี้มีประโยชน์ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้สร้างรายได้ สร้างฐานะ และพัฒนาชาติ น่ายกย่อง

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.2.1 นักเรียนอาชีวศึกษา ต้องสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้มากที่สุด โดยจัดการเรียนการสอนเป็นพิเศษ สอดคล้องกับนโยบายสำคัญของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ก) คือ “การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงจำเป็นที่ครูอาจารย์จะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพ ที่อาศัยการวิจัยเป็นพื้นฐาน และเป็นแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ” เรียนแล้วต้องได้งานทันที จบแล้วคอยรับประกาศนียบัตร หรือจบแล้วได้งานทำทันที มีกลยุทธ์ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้แก่ ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปวิธีสอบ การเรียนรู้ตามอรรถาธิบายผ่านสื่อต่าง ๆ การเรียนผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ข, หน้า 11-12) มาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ข้อกำหนดที่ 2.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ข้อกำหนดที่ 2.4 จัดสถานที่เรียน สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน สถานที่ศึกษาค้นคว้าให้เหมาะสมกับสาขาวิชา ข้อกำหนดที่ 2.5 จัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม และถึงอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ข้อกำหนดที่ 2.6 พัฒนาคณาจารย์ทุกคนของสถานศึกษาในงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และข้อกำหนดที่ 2.7 ระดมทรัพยากรจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันจัดการศึกษาทั้งในระบบและทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน และเหมือนกันในบางอย่าง ซึ่งผู้สอนควรรู้และทำความเข้าใจ แก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียน ให้ทุกคนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และ มาตรา 24 (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.2.2 ครู ครูต้องมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.2.2.1 ต้องมีการพัฒนาครูตลอดเวลาและต่อเนื่อง เพราะในกระแสโลกาภิวัตน์หรือโลกเศรษฐกิจยุคใหม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะเรื่องของเทคโนโลยี สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ข, หน้า 11-12) มาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 2 ข้อกำหนดที่ 2.6 พัฒนาคณาจารย์ทุกคนของสถานศึกษาในงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และข้อกำหนดที่ 2.7 ระดมทรัพยากรจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันจัดการศึกษาทั้งในระบบและทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.2.2 พัฒนาครูให้รู้วิธีสอนแบบประยุกต์ เพื่อให้เกิดความรอบรู้ว่าอาชีพนั้นมีความเกี่ยวข้องกับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง ครูต้องรู้จักประยุกต์ไปใช้ให้เหมาะสมกับสาขาวิชาชีพที่นักเรียนนักศึกษาเรียน สอดคล้องกับทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 7) ข้อ 3. เพื่อให้ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนได้ตามมาตรฐานหลักสูตรและมีความมั่นคงในวิชาชีพ

3.2.2.3 พัฒนาครูให้มีความรอบรู้เรื่องความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น ในขณะนี้ตลาดแรงงานต้องการให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ขั้นพื้นฐานของความเป็นช่างที่ดี มีพื้นฐานที่แน่นหนา เป็นคนดี แล้วสิ่งที่จะเติมแต่งลงในสมองของนักเรียนนักศึกษาก็จะทำได้ง่าย สอดคล้องกับทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 11) ข้อ 4.4 สร้างระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ชุมชนท้องถิ่น และเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

3.2.2.4 พัฒนาครูให้รู้วิธีสร้างความสัมพันธ์กับสถานประกอบการ องค์กรวิชาชีพ สมาคมอุตสาหกรรม สมาหุการค้า เพื่อทราบตลาดแรงงานต้องการแรงงานแบบไหน สอดคล้องกับทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 11) ข้อ 4.4 สร้างระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ชุมชนท้องถิ่น และเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

3.2.2.5 พัฒนาครูให้เป็นทั้งครูดี ครูตัวอย่าง ครูต้นแบบ ให้มีองค์ความรู้และวิชาชีพคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ คือถ้าคุณงามความดีเท่ากับ 30 % วิชาการกับวิชาชีพเท่ากับ 70 % ใน 70 % นี้จะเป็นครูดีครูเก่งครูตัวอย่างครูต้นแบบ การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วยสื่อด้วยเทคโนโลยีอะไรต่างๆ ด้วยเทคนิคการสอนของครูที่เป็นต้นแบบครูดีครูเก่ง 60 % ของจริงของจำลอง การสาธิต การฝึกเท่ากับ 30 % และการใช้สื่อเท่ากับ 10 % ครูสอนอาจจะเป็นห้องสมุด อาจจะในด้านเทคโนโลยี อาจจะเป็พิพิธภัณฑ์ อาจจะเป็วัฒนธรรมประเพณีของจริงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เหล่านี้ต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง สืบค้นด้วยตนเอง สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอน ครูที่ดีจะต้องมีความรู้ดี มีคุณธรรม และมีความสามารถในการปฏิบัติได้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี รู้จริงรู้แจ้งทันเทคโนโลยี เตรียมการสอน เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน

3.2.2.6 พัฒนาครูให้มีความรอบรู้เรื่องของสื่อและการใช้สื่อ สื่อในที่นี้รวมถึงของจริงของจำลอง ชุดสาธิต ให้เรียนรู้ไปพัฒนาไป สื่อที่เอาไว้อำหรับฝึกทักษะในการปฏิบัติงาน

ด้านอาชีวศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาอยู่เรื่อยๆ สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอน ครูที่ดีจะต้องมีความรู้ดี มีคุณธรรม และมีความสามารถในการปฏิบัติได้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี รู้จริงรู้แจ้งทันเทคโนโลยี เตรียมการสอน เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน

3.2.2.7 ต้องส่งเสริมและจัดให้ครูได้รับการพัฒนาให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ดูงาน ฝึกงาน (On the Job Training) ร่วมกับสถานประกอบการหรือรัฐวิสาหกิจ เน้นในเรื่องของการฝึก (Training) ในหนึ่งภาคเรียนหรือหนึ่งปีการศึกษา เพราะว่าครูอาชีวศึกษาหัวใจสำคัญจะต้องฝึก (Train) เป็นหลัก สอดคล้องกับทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของ นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 11) ข้อ 4.4 สร้างระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษากับ สถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ และ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

3.2.2.8 ต้องมีการปรับเปลี่ยนงาน แลกเปลี่ยนงาน เช่นเคยมีบทบาททางนี้ก็

เชื่อมโยงองค์ความรู้ให้มียุทธศาสตร์ที่ต่อเนื่องกับวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์

3.2.2.9 สนับสนุนส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อตรงตามสาขาวิชาชีพ สอดคล้องกับ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอน ครูที่ดีจะต้องมีความรู้ดี มีคุณธรรม และมีความสามารถในการปฏิบัติได้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี รู้จริงรู้แจ้งทันเทคโนโลยี เตรียมการสอน เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน

3.2.2.10 การพัฒนาครูทั้ง 2 แบบคือในระบบ (Formal) และนอกระบบ

(Informal) แบบในระบบ เช่น มาอบรมในชั้นเรียนหรือหลักสูตรที่ทางสอศ. (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) จัดให้ตรงนี้จะผูกโยงไปหลายเรื่อง รวมทั้งกับผูกโยงไปในส่วนที่จะได้ไปประกอบวิชาชีพครูด้วย หรือไปฝึกในสถานประกอบการ ในส่วนของแบบนอกระบบได้แก่ การศึกษาดูด้วยตนเอง สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษาพยายามรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในเรื่องของการจัดการความรู้ (Knowledge Managements) ในเรื่องของหลักสูตร เรื่องสั้น ๆ ทั่วไป เพื่อให้ครูที่สนใจในเรื่องนั้น ๆ ศึกษาด้วยตนเอง จะเน้นในเรื่องของวิชาชีพนั้น ๆ ที่ครูจะต้องมาปรับความรู้เพิ่มขึ้นเพื่อที่จะให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ ในหลักสูตรที่ตลาดแรงงานต้องการหลาย ๆ อย่าง รวมทั้งเรื่องของการฝึกทักษะ หรือศึกษาจาก เว็บไซต์ หรือจากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่กล่าวว่า

ครูผู้สอน ครูที่ดีจะต้องมีความรู้ดี มีคุณธรรม และมีความสามารถในการปฏิบัติได้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี รู้จริงรู้แจ้งทันเทคโนโลยี เตรียมการสอน เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน

3.2.2.11) พัฒนาครูให้เข้าใจตนเองว่าตนเองจะสอนให้กับคนกลุ่มใด สอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่ได้กล่าวว่าผู้เรียน ซึ่งแต่ละคนมีความแตกต่างกัน และเหมือนกันในบางอย่าง ซึ่งผู้สอนควรรู้และทำความเข้าใจ แก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนให้ทุกคนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3.2.2.12) พัฒนาเทคนิคการสอนให้ครูมีศิลปะและรู้วิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้นักเรียนนักศึกษาได้หลาย ๆ วิธี มีขั้นตอนการสอน ให้ครูได้ฝึกบ่อย ๆ ให้ครูเข้าใจและไม่เบื่อหน่ายกับนักเรียนนักศึกษาที่ไม่รู้เรื่อง พัฒนาครูให้สามารถจูงใจเข้าสู่บทเรียน (Motivation) มีการชี้แนะหัวข้อบทเรียนที่จะเอาไปใช้ประโยชน์ได้ ครูต้องรู้วิธีตั้งคำถามท้าทายให้เด็กพุดคุยด้วย รู้วิธีที่จะให้นักเรียนนักศึกษาได้แสดงออกได้น่าเสนอ เป็นการบอกย้ำความรู้ที่นักเรียนนักศึกษารู้ นักเรียนนักศึกษาที่เก่งก็จะถ่ายทอดให้นักเรียนนักศึกษาที่มีความรู้ปานกลางหรือรู้พอใช้ได้รู้ตามกันไปด้วย สลับกันระหว่างคนเก่งและคนไม่เก่ง นี่เป็นศิลปะของการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งต้องหาวิธีการให้นักเรียนนักศึกษาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การถ่ายทอดจะต้องพยายามให้นักเรียนนักศึกษามีพฤติกรรมที่วัดได้ เช่นในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมในเรื่องของคุณงามความดี เป็นต้น สอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอน ครูที่ดีจะต้องมีความรู้ดี มีคุณธรรม และมีความสามารถในการปฏิบัติได้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี รู้จริงรู้แจ้งทันเทคโนโลยี เตรียมการสอน เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน

3.2.2.13) พัฒนาครูให้สามารถวัดพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษา เกี่ยวกับความรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความผูกพัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่น การสร้างมนุษยสัมพันธ์ และความจริงที่จะต้องรู้ โดยบอกเกณฑ์ชัดเจน สอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่ได้กล่าวว่า การสอนประกอบด้วยเนื้อหาการสอน ได้แก่ หลักสูตร แผนการสอน เอกสารประกอบการสอนซึ่งมีองค์ประกอบย่อยได้แก่ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนจะดำเนินไปด้วยดีอย่างมีระบบ

3.2.2.14) พัฒนาครูให้สามารถ คัดกิจกรรมเสริมสร้างคนดี สอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอน ครูที่ดีจะต้องมีความรู้ดี มีคุณธรรม และมีความสามารถในการปฏิบัติได้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี รู้จริงรู้แจ้งทันเทคโนโลยี เตรียมการสอน เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน

3.2.2.15) พัฒนาครูให้สามารถให้คำแนะนำชี้แนะนักเรียนนักศึกษาเกี่ยวกับ

เว็บไซต์ดี ๆ เพราะจะทำให้ห้องโลกกว้างหรือล่องลอยอยู่ในทะเลกว้างคงไม่ได้ ให้ครูสามารถกำกับดูแลเอาใจใส่และทำให้นักเรียนนักศึกษา มีความเข้มแข็ง มีความสมบูรณ์ ทำได้อย่างที่นักเรียน นักศึกษาคาดหวังไว้ว่ามาเรียนอาชีวศึกษาแล้วจะได้ทั้งครูดี ครูเก่ง ครูตัวอย่าง ครูต้นแบบ ครูที่มีทักษะวิชาชีพนำทางให้เป็นต้นแบบเป็นตัวอย่างนำพาพัฒนาเข้าสู่เส้นทางการประกอบอาชีพได้ เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์

3.2.2.16) ทำโครงการครูอาชีวศึกษาพันธุ์ใหม่เน้นครูต้องไปเป็นแกนสำคัญ

เน้นในเรื่องของการ Train ไปแล้วจะไปเป็นหัวหอกสำคัญในการถ่ายทอดความรู้สู่ นักเรียน นักศึกษา สอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอน ครูที่ดีจะต้องมีความรู้ดี มีคุณธรรม และมีความสามารถในการปฏิบัติได้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี รู้จริงรู้แจ้งทันเทคโนโลยี เตรียมการสอน เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียน

3.2.2.17) พัฒนาครูให้เป็นโค้ช หรือผู้ให้คำแนะนำ ครูเป็นฝ่ายแนะนำแนะ

แนวเมื่อนักเรียนนักศึกษาติดขัดสามารถที่จะเป็นโค้ชให้คำแนะนำได้อย่างมีศิลปะ ครูต้องขยับในการศึกษาหาความรู้หลายๆ แนวทาง เพื่อที่จะตอบคำถามของนักเรียนนักศึกษาให้ได้ เพื่อดึงดูดใจนักเรียนนักศึกษาเป็นตอบคำถามว่าสิ่งที่นักเรียนนักศึกษามีประโยชน์มาก สอดคล้องกับ คู่มือครู สร้างคนดี ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550, หน้า 8) ที่ได้ให้แนวทางพัฒนา นักศึกษา ข้อ 2 ครู – อาจารย์ ต้องให้คำแนะนำ สังเกตการณ์ และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด การเสริมแรง ให้รางวัล จะช่วยให้นักศึกษาสนใจมากขึ้น

3.2.2.18) ครูให้นักเรียนนักศึกษาทำงานแบบกลุ่ม (Team Work) การรู้โดยรู้

เพื่อนร่วมงาน รู้โดยเพื่อนช่วยเพื่อน ครูต้องฉลาดมาก ครูต้องรอบรู้บทเรียนที่ครูเป็นเจ้าของ ครูจะต้องปูพื้นฐานความรู้ในขณะที่อยู่กับที่อาจจะให้บทเรียนหรือบทแบบฝึกหัดเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการไปค้นคว้าเสร็จแล้วเอาความรู้นั้นมาแลกเปลี่ยนกัน แล้วครูก็ต้องคอยกำกับดูแล ว่าความรู้ที่นักเรียนนักศึกษาได้ ได้ตรงจุดตรงตามที่ต้องการแล้วหรือยัง ถ้ายังได้ไม่ครบครูก็เติมเข้าไป ครูจะต้องมีความรู้โดยเฉพาะทางสายอาชีพ ในขณะนี้อาชีวศึกษาเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่แล้ว เพียงแต่ไม่ได้ใช้คำพูดนี้ก็เลยทำให้ดูเหมือนว่าการใช้ผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเรื่องใหม่ ทำอย่างที่คนนักเรียนนักศึกษาสามารถปฏิบัติได้จริงทำได้จริงแล้วก็เรียนรู้โดยทักษะวิชาชีพจริง สอดคล้องกับ คู่มือครู สร้างคนดี ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550, หน้า 9) ที่ได้ให้แนวทางพัฒนานักศึกษา ข้อ 7. ฝึกให้ทำงานเป็นทีม เทคนิคการเป็นผู้นำ และการเป็นผู้ได้บังคับบัญชาที่ดี การผลักดันทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่ม

3.2.2.19) ครูต้องคิดชิ้นงาน คัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเกณฑ์การวัดผล

ประเมินผล สอดคล้องกับ คู่มือครู สร้างคนดี ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550, หน้า 9) ที่ได้ให้แนวทางพัฒนานักศึกษา ข้อ 7. ฝึกให้ทำงานเป็นทีม เทคนิคการเป็นผู้นำ และการเป็นผู้ได้บังคับบัญชาที่ดี การผลักดันทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่ม สอดคล้องกับแนวทางการแข่งขันกับหน่วยงานการศึกษาอื่นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ก) ข้อ 3. ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปวิธีสอบ โดยสอนเป็นเรื่อง (Theme) เรียนเป็นชิ้นงาน (Project)

3.2.2.20) ครูต้องเป็นผู้ให้ ก่อความคิดให้ ครูกำกับดูแลเอาใจใส่ พานักเรียน นักศึกษา ออกไปศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดูงาน ในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมวิถีชีวิตไทยตลอดจน สถานประกอบการหรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โบราณสถานโบราณคดี พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ทาง ทะเลแม้กระทั่งประวัติศาสตร์ร่องรอยของความเป็นชาติไทยหรือร่องรอยภูมิภาค แต่ไม่ใช่ให้นักเรียนอ่านหนังสือเอง คิดเอง ทำเอง ครูอยู่ห่างๆ หาเป็นเช่นนั้นไม่ สอดคล้องกับ คู่มือครู สร้างคนดี ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550, หน้า 8) ที่ได้ให้แนวทางพัฒนานักศึกษา ข้อ 2. ครู- อาจารย์ต้องให้คำแนะนำสังเกตการณ์ และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษา อย่างใกล้ชิด การเสริมแรงให้รางวัลจะช่วยให้ นักศึกษาสนใจมากขึ้น

3.2.2.21) ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงว่านักเรียนนักศึกษาได้ อะไรก่อน การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหมายถึงกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมแผนการเรียน โครงการสอน คาดหวังพฤติกรรมนักเรียนนักศึกษาจะเกิดอะไรขึ้น ทักษะฝีมือนักเรียนนักศึกษา จะเป็นอย่างไร หลักสูตรจะต้องครอบคลุมทางด้าน พุทธศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา พลศึกษา นักเรียนนักศึกษาจะต้องมีองค์ความรู้จริง ความจริงที่นักเรียนนักศึกษาต้องรู้ นักเรียนนักศึกษาจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรม มีศีลคือข้อห้าม ข้อห้ามยึดถือหรือปฏิบัติแล้วเกิดผลทันทีทำให้เกิด พฤติกรรมที่ดีงาม ถ้าทางหัตถศึกษาคือมีวิชาชีพมีทักษะจริง พลศึกษาคือห่วงใยสุขภาพนักเรียน นักศึกษา ความปลอดภัยเรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องของวัฒนธรรมค่านิยมที่ดีงาม สุขภาพกาย สุขภาพจิต บรรยากาศในการเรียนรู้ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ฉ, หน้า 11) มาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 2 ข้อกำหนดที่ 2.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และ ข้อกำหนดที่ 2.3 จัดระบบคอมพิวเตอร์ให้เหมาะสมและเพียงพอในแต่ละสาขาวิชา และสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 23 (1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และ ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.2.3 สถานศึกษา อศจ. (คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัด) สำนักพัฒนา

สมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะต้องมีความ
แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนดังนี้

3.2.3.1 สถานศึกษาจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด หรือ มีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ให้นักเรียนค้นคว้า ให้นักเรียนนักศึกษาได้ฝึกฝนตนเองให้มาก ๆ มีคู่มือต่าง ๆ มีตำราต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ สื่อการสอนที่มีคุณภาพโดยมีลำดับขั้นการเรียนรู้เป็นขั้น ๆ ตั้งแต่ฝึกไปทำไป จากง่ายไปหายากโดยลำดับ ตำราสื่อการสอนจะทำให้ให้นักเรียน นักศึกษามีความก้าวหน้าและอยากเรียน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ณ, หน้า 11-12) มาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 2 ข้อกำหนดที่ 2.7 ระดมทรัพยากรจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันจัดการศึกษาทั้งในระบบและทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.3.2 สถานศึกษาหรือ อศจ. (คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัด) จะต้องมีการกระตุ้นหลายแนวทาง ให้ครูมีการพัฒนาอย่างน้อย 20 ชั่วโมงต่อปี เช่น กฎเกณฑ์ ของ ก.ค.ศ. ว่าด้วยคนที่จะเป็นครู ต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู จะต้องจบปริญญาบัณฑิต การศึกษาหรือการสอน อย่างน้อยถ้าไม่จบทางนี้ก็จะต้องมีหน่วยกิต 24 หน่วย เป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นระดับหนึ่ง เพราะในปี พ.ศ.2552 จะไม่ได้ใบประกอบวิชาชีพครู ให้ครูต้องพัฒนาให้มีความรู้และทักษะในการถ่ายทอดครูอาชีวศึกษาค้นคว้าที่จะมีจุดด้อยตรงนี้เพราะว่าครูส่วนใหญ่เป็นผู้ที่จบมาสายวิชาชีพไม่ได้จบมาในสายวิชาครูเพราะฉะนั้นการพัฒนาเทคนิคในการถ่ายทอดสู่แก่นักเรียนนักศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็น เพราะหลาย ๆ คนอาจจะจบมาทางวิชาชีพโดยตรงเช่นทางวิศวฯหรือจบมาสาขาเกษตรศาสตร์ซึ่งไม่มีวิชาครูเป็นพื้นฐาน สอดคล้องกับแบบบันทึกข้อมูลสถานศึกษา อาชีวศึกษา เชิงปริมาณ (Common Data Set) ของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก (2550, หน้า 30) ข้อ 17. การบริหารและการจัดการ 17.1 จำนวนอาจารย์ที่ได้รับการพัฒนาในด้านวิชาที่สอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ (20 ชั่วโมง/ ปี)

3.2.3.3 สำนักพัฒนาสมรรถนะครูจัดรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ครูที่สนใจในเรื่องนั้นๆ ศึกษาด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในเรื่องของการจัดการองค์ความรู้ (K.M.) ในเรื่องของหลักสูตรต่าง ๆ ที่เราจัดพัฒนาหรือฝึก (Train) แล้วเก็บเป็นเรื่องสั้น ๆ ไว้ แล้วขึ้นเว็บไซต์ ครูต้องขยันเปิดดูเพื่อหาความรู้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ข้อ3) ดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งประสานความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการฝึกอบรมและพัฒนาครู บุคลากรอาชีวศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการด้านอาชีพ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข, หน้า 88-94)

3.2.3.4) สำนักพัฒนาสมรรถนะครูจัดทำโครงการพัฒนาครูฝึกในสถาน

ประกอบการ ซึ่งเป็นคนของสถานประกอบการซึ่งเก่งเชี่ยวชาญมากแต่ถ่ายทอดไม่เป็นเพราะไม่มีวิชาทางครูจะเอาคนเหล่านี้มาฝึก (Train) เหมือนกับฝึกครูฝึก (Train the Trainer) อีกทีหนึ่ง ก็จะทำให้สามารถถ่ายทอดได้ พัฒนาทั้งครูที่อยู่ในสถานประกอบการและครูของอาชีวศึกษา เพื่อให้สามารถถ่ายทอด ความรู้ให้กับนักเรียนนักศึกษาที่ไปฝึกงานในสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 11) ข้อ 4.4 สร้างระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

3.2.3.5) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา คณะกรรมการอาชีวศึกษา จังหวัด สถานศึกษาต้องสร้างพฤติกรรมและนิสัยของครูให้เป็นนักเฝ้าหาความรู้และนักค้นคว้า ให้ครูเรียนรู้ว่าอยากจะได้ความรู้เรื่องนี้ ต้องเรียนรู้จากแหล่งไหน ต้องหาความรู้จากสิ่งไหนบ้าง ต้องปลูกฝังให้ครูพัฒนาตัวเองด้วยตนเองได้ จะได้เอาสิ่งเหล่านี้ถ่ายทอดไปสู่แก่นักเรียนนักศึกษา สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ข้อ3) ดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งประสานความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการฝึกอบรมและพัฒนาครู บุคลากรอาชีวศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการด้านอาชีพ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข, หน้า 88-94)

3.2.3.6) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติ เพื่อให้ครูสามารถเข้าไปฝังตัวในสถานประกอบการได้ สอดคล้องกับทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 11) ข้อ 4.4 สร้างระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

3.2.3.7) ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานเอกชนทำสื่อนวัตกรรม ประกอบการเรียนการสอน เพื่อชักจูงให้ครูมีกลเม็ดหรือวิธีการที่จะชักจูงให้เด็กมีความสนใจการเรียนการสอน การทำ ตัวการ์ตูนภาพเคลื่อนไหว (Animation) เพื่อชักจูงให้เด็กสนใจการทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) เป็นอีกส่วนที่ช่วยครูถ่ายทอดวิชาความรู้ไปให้นักเรียนนักศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นของนายวีระศักดิ์ วังษ์สมบัติ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ข้อ 8. ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมลงทุน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549 ง) สอดคล้องกับ

ทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 11) ข้อ 4.4 สร้างระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

3.3 ด้านการวัดผลประเมินผล

3.3.1 ครู ครูต้องมาบูรณาการการวัดผลประเมินผลร่วมกัน ครูต้องเก่งสามารถ ทำเรื่องอะไรหลาย ๆ อย่างในเรื่องๆเดียวที่นักเรียนนักศึกษาทำ และสามารถที่จะประเมินผล ออกมาได้เช่น นักเรียนนักศึกษาไปสร้างอาคารเรียนที่ภาคใต้ ในเรื่องของต่อไปนี่ครูไม่ใช่จะคุยแค่ ในแผนก จะต้องคุยกันข้ามแผนกหรือข้ามคณะ เพราะว่าถ้าไปสร้างอาคารเรียน ก็จะต้องใช้ครู ก่อสร้าง ครูช่างเชื่อม ครูช่างไฟฟ้า แล้วก็อาจจะมีครูอื่นอีกที่จะเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่นทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ถ้าหากมาบูรณาการร่วมกันแล้ว นักเรียนนักศึกษาสามารถที่จะทำอาคารเรียนได้หนึ่ง หลัง เพราะฉะนั้นครูจะต้องสามารถประเมินเป็นชิ้นงานเป็นโครงการ ได้แล้วนักเรียนนักศึกษาที่จะ เกิดความภาคภูมิใจว่าตนเองทำได้ ครูก็จะต้องมาทำความเข้าใจร่วมกันว่า อาคารเรียนหนึ่งหลังจะ วัดอะไรได้บ้างในช่วงก่อสร้างจะวัดเรื่องใดบทใด ช่างไฟฟ้าไปเดินสายไฟฟ้าหรือติดตั้ง ไปทำออก ทำครั้งสัญญาที่อาคารเรียนอะไรต่าง ๆ ติดตั้งทีวี ครูอิเล็กทรอนิกส์ เข้ามาเกี่ยวข้องหรือว่าจะปรับ ภูมิทัศน์ ครูทางด้านเกษตรก็ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยทั้งประเมินด้านคุณธรรม ความรับผิดชอบ ความมีมนุษยสัมพันธ์ได้การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกันรวมทั้งการใช้คำพูดการประสานติดต่อ กับบุคคลภายนอกที่เข้ามาได้ทำกิจกรรมร่วมกันตรงนี้เด็กก็จะได้ทั้งหมดเพราะฉะนั้นการ ประเมินผลที่จะเป็นมาตรฐานเป็นธรรมเนียมจะอาศัยการทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูระหว่าง กลุ่มระหว่างรายวิชา เช่นครูคณิตศาสตร์ ก็อาจจะต้องมาคุยจะต้องฝึกการคำนวณ ปูน หิน ดิน ทราย พื้นที่ตารางเมตรครูทางบัญชีก็อาจจะคิดต้นทุนก็จะเกิดการดูนักเรียนนักศึกษาร่วมกัน แต่สิ่งสำคัญ คือครู ในเรื่องของการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวทางการแข่งขันกับ หน่วยงานการศึกษา อื่นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ก) ข้อ 3. ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูป วิธีสอบ โดยสอนเป็นเรื่อง (Theme) เรียนเป็นชิ้นงาน (Project)

3.3.2 วิธีการ

3.3.2.1 ประเมินต่อเนื่องและเป็นขั้นเป็นตอน การใช้โปรเกรสชาร์ต (Progress Chart) เป็นการประเมินอย่างต่อเนื่อง ทุกครั้งเพื่อให้นักเรียนนักศึกษารู้ว่าตนเองอยู่ใน ระดับใดตรวจสอบได้ เพราะฉะนั้นในการทำอย่างนี้แล้วความเป็นมาตรฐาน ความเป็นธรรมจะ

เกิดขึ้นอย่างแน่นอน เพราะว่าการสอนที่เน้นชิ้นงาน (Project Work) สอดคล้องกับ วีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2549 ก, หน้า 11-14) ที่กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นกระบวนการสังเกต การบันทึกและรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่ผู้เรียนทำ โดยไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ ซับซ้อนในการทำงานของผู้เรียน ความสามารถในการแก้ ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติงานในสภาพจริงที่ เน้นผู้ เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบผู้ผลิตความรู้ ผู้ปฏิบัติงานจริง เพื่อสนองความต้องการของสังคม ซึ่งจะประเมินจากสภาพที่เป็นจริงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ ซึ่งจะต่างจากการประเมินผลการเรียนรู้ ทั่วไปที่วัดผลความรู้ด้านเนื้อหาวิชาหรือผลผลิต แล้วจัดลำดับที่ การประเมินผลตามสภาพจริงเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง วัดทั้งความดีและความเก่ง

3.3.2.2 มีเป้าหมายแน่นอนในการวัดและประเมินผลทั้งความรู้และทักษะ คือ ความเก่งกล้า ความสามารถ สมรรถนะ และประเมินทั้งความเป็นคนดี ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ สอดคล้องกับ วีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2549 ก, หน้า 11-14) ที่กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นกระบวนการสังเกต การบันทึกและรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่ผู้เรียนทำ โดยไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ ซับซ้อนในการทำงานของผู้เรียน ความสามารถในการแก้ ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติงานในสภาพจริงที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบผู้ผลิตความรู้ ผู้ปฏิบัติงานจริง เพื่อสนองความต้องการของสังคม ซึ่งจะประเมินจากสภาพที่เป็นจริงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ ซึ่งจะต่างจากการประเมินผลการเรียนรู้ ทั่วไปที่วัดผลความรู้ด้านเนื้อหาวิชาหรือผลผลิต แล้วจัดลำดับที่ การประเมินผลตามสภาพจริงเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง วัดทั้งความดีและความเก่ง

3.3.2.3 วัดผลตามสภาพจริงจากชิ้นงาน โครงการ การเรียนเป็นเรื่องถือว่าเป็นระบบการเรียนการสอนที่ดีและมีการวัดการประเมินตั้งแต่รู้จักคิด รู้จักวางแผน รู้จักจดบันทึก รู้จักทำขั้นตอนในการปฏิบัติงานและถึงมือปฏิบัติพอลงมือปฏิบัติแล้วก็มีการจดบันทึก มีการตรวจสอบ มีการสรุปมีการรายงาน พบข้อบกพร่องพบข้อที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงที่จะต้องพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับแนวทางการแข่งขันกับหน่วยงานการศึกษาอื่นของสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549ก) ข้อ 3. ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปวิธีสอบ โดยสอนเป็นเรื่อง (Theme) เรียนเป็นชิ้นงาน (Project work) และสอดคล้องกับสำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2549ก, หน้า 11-14) ที่ได้กล่าวถึงนโยบายของ วีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เมื่อปี พ.ศ.2548 เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ว่าให้วัดจากผลงานนักเรียนนักศึกษาที่แท้จริง โดยเน้นให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยให้ความสำคัญและลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง นอกจากนี้ วีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ ยังได้กล่าวว่าการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นกระบวนการสังเกต การบันทึก และรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่ผู้เรียนทำ โดยไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะ เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ ซับซ้อนในการทำงานของผู้เรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติงานในสภาพจริงที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบผู้ผลิตความรู้ ผู้ปฏิบัติงานจริง เพื่อสนองความต้องการของสังคม ซึ่งจะประเมินจากสภาพที่เป็นจริงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ ซึ่งจะต่างจากการประเมินผลการเรียนรู้ทั่วไปที่วัดผลความรู้ด้านเนื้อหาวิชาหรือผลผลิต แล้วจัดลำดับที่ การประเมินผลตามสภาพจริงเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง วัดทั้งความดีและความเก่ง

3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมอาชีวศึกษา

3.4.1 ครู ครูต้องมีแนวทางการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมอาชีวศึกษาดังนี้

3.4.1.1 ครูต้องแสวงหาองหาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ว่ามีสื่ออะไรจำหน่าย หรือมีการผลิตสื่ออะไร แล้วเอามาพัฒนาให้เป็นแบบไทย ๆ โดยให้นักเรียนนักศึกษาทำเป็นชิ้นงาน (Project Work) มีการพลิกแพลงพัฒนาขึ้นเป็นสื่อการสอน เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ สอดคล้องกับทิศทางและมาตรการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ของนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 11) ข้อ 4.4 สร้างระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น และเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

3.4.1.2 ครูต้องหาวิธีการที่จะทำอย่างไรที่จะเอานวัตกรรมไปสอดคล้องกับวิชาที่เรียนที่สอนได้ เด็กก็สนุกด้วย ก็จะไปสอดคล้องกับการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย สอดคล้องกับ คู่มือครู สร้างคนดี ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550, หน้า 8) ที่ได้ให้แนวทางพัฒนานักศึกษา ข้อ 2 ครู – อาจารย์ ต้องให้คำแนะนำ สังเกตการณ์ และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของ

นักเรียนอย่างใกล้ชิด การเสริมแรง ให้รางวัล จะช่วยให้เด็กสนใจมากขึ้น

3.4.2 ผู้บริหาร ผู้บริหารให้การสนับสนุนงบประมาณและให้คำแนะนำ งบประมาณอาจจะไม่ใช่ความจำเป็นที่จะต้องเป็นอันดับหนึ่งเพราะว่าบางอย่างเพียงผู้บริหารมีนโยบายสนับสนุนและมีการจูงใจพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญคือมีแรงจูงใจเข้ามาประกอบ เช่น อาจจะมีการแข่งขัน ผลจากการแข่งขันไปเชิญเกียรติให้กับครูผู้ฝึกสอน ในขณะที่อาชีวศึกษา ประสบความสำเร็จ เช่นการทำสิ่งประดิษฐ์ ของคนรุ่นใหม่ ที่ทำขึ้นมา หรือแม้ว่าหุ่นยนต์ (Robot) เกิดจากแนวคิดของส่วนกลางได้รับจากความร่วมมือจากผู้บริหารแล้วเอาไปกระตุ้นครูแล้วผลที่ตามมาพอเด็กชนะได้รางวัล ครูที่ฝึก (Train) เด็กจะได้ประโยชน์ครั้งนี้ด้วย อย่างน้อยก็ได้ไปประกาศเกียรติคุณเพื่อเอาไปใช้ในการทำผลงานวิชาการ ได้ด้วย ถือว่าแรงจูงใจ ตัวเด็กเองก็ประสบความสำเร็จ สามารถบอกปากต่อปากเด็กคนอื่นก็มองเป็นตัวอย่างที่ดี เกิดแรงจูงใจที่ทำให้ทุกคนหันมาใช้วิชาชีพครั้งนี้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างนวัตกรรมขึ้นมา นวัตกรรมที่สร้างขึ้นมานำไปใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนได้อย่างดีเลย สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 น, หน้า 16) มาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรมและการวิจัย ข้อกำหนดที่ 5.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนา นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ และข้อกำหนดที่ 5.2 จัดสรรงบประมาณในการสร้างพัฒนา และเผยแพร่พัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชนสังคมและประเทศชาติ

3.4.3 ครูและผู้บริหาร มีบทบาทและแนวทางการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและ นวัตกรรมอาชีวศึกษาร่วมกันดังนี้

3.4.3.1 ผู้บริหารและครูร่วมกันจัดทำแผนงบประมาณเกี่ยวกับเรื่องของการผลิตสื่อ นวัตกรรมทางด้านอาชีวศึกษา ให้ครูให้นักเรียนนักศึกษาได้คิดค้นประดิษฐ์ร่วมกันโดยร่วมมือกันกับสถานประกอบการ หรือร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาผลิตสื่อ เพราะสื่อในอาชีวศึกษาค่อนข้างจะต้นทุนสูงขึ้นอยู่กับสาขาวิชาเพราะต้องปฏิบัติงานจริงไม่ใช่เรียนวิชาการ ไม่ใช่ใช้กระดานไวบอร์ดหรือหุ่นจำลองอย่างเดียว เพราะต้องฝึกทักษะด้วย การลงทุนในเรื่องของผลิตสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเป็นช่องทางที่นักศึกษาให้ความสำคัญแล้วก็ตระหนักเป็นอย่างดี สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 น, หน้า 16). มาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรมและการวิจัย ข้อกำหนดที่ 5.2 จัดสรรงบประมาณในการสร้างพัฒนา และเผยแพร่พัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชนสังคมและประเทศชาติ

3.4.3.2 ผู้บริหารและครูส่งเสริมให้นำนักเรียนไปฝึกในสถานประกอบการจริง

โดยสอบถามและตกลงกับสถานประกอบการว่ามีครูฝึกไหม จะฝึกเรื่องอะไร คนของสถานประกอบการต้องมีความถนัดในเรื่องของความเป็นครูและการถ่ายทอด ด้วยถ้าไม่มีต้องส่งครูไปช่วยถ่ายทอดความรู้ด้วย โดยร่วมมือกับสถานประกอบการ ชุมชนหรือองค์กรภาครัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนกับสถานประกอบการ ร่วมมือกันทั้งหน่วยงานในวิทยาลัยและนอกวิทยาลัย ทำโรงเรียนให้เป็นโรงงานหรือเป็นที่ปฏิบัติงานจริงๆ เพราะในสถานศึกษาไม่สามารถจะทำได้ ครอบคลุมได้ทั่วถึงอย่างเช่นว่าวิชาช่างอุตสาหกรรมเพราะจะเอาประเภทอุตสาหกรรมทุกประเภท มาไว้และเครื่องมือเครื่องไม้ครบครันของจริงครบหมดคงไม่ใช่เรื่องง่ายเพราะต้นทุนสูงมาก และก็ต้องใช้โรงงานไม่รู้จักประเภท เช่น ไฟฟ้า ช่างเชื่อม ช่างยนต์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือกล และซ่อมบำรุง เครื่องกลึงเครื่องกัดเครื่องไสเครื่องแซะ เขียนแบบเครื่องกลหรือไฮเทคโนโลยี ต่าง ๆ อะไรมากมาย ในสถานศึกษาก็จะได้ส่วนหนึ่งที่เป็นของจริง ภาครัฐจำเป็นจะต้องมีการสร้างความร่วมมือหรือวิธีสร้างพันธมิตรเครือข่ายในการที่จะทำงานร่วมกับคนอื่นในการที่จะใช้สื่อ ของจริง สอดคล้องกับนโยบายสำคัญของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ก) ที่ได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาการเรียนการสอน ปรับวิธีเรียนโดยสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน อาชีวศึกษาจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และเปลี่ยนวิธีสอน โดยจัดโรงงานให้มีในโรงเรียน จัดโรงเรียนให้มีโรงงาน และสอดคล้องกับเดล (Dale, 1946, อ้างถึงใน โรงเรียนสุราษฎร์ธานี, 2549) ที่ได้กล่าวว่าประสบการณ์ตรง เป็นประสบการณ์ขั้นที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดโดยการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรงจากของจริง สถานการณ์จริงหรือด้วยการกระทำของตนเอง และสอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นของนายวีระศักดิ์ วังสมบัติ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ข้อ 9. จัดโรงงานให้มีในโรงเรียน จัดโรงเรียนให้มีในโรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549 ง)

3.4.4 สถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องจัดมีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือครุภัณฑ์เบื้องต้นที่จะให้นักเรียนนักศึกษาได้เรียนรู้พื้นฐานวิชาชีพ ให้นักเรียนนักศึกษารู้ขั้นตอนหรือหลักการเบื้องต้นก่อนที่จะไปดูไปฝึกของจริงหรือไปเห็นสภาพที่ทันสมัยมากขึ้น เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์

3.4.5 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องจัดงบประมาณให้สถานศึกษา ในการจัดซื้อเครื่องจริง ๆ อุปกรณ์จริง เครื่องยนต์จริง มอเตอร์จริง ๆ เครื่องกลจริง ๆ มีของจริง ๆ เอาไว้ในห้อง ในห้องปฏิบัติการ ในโรงฝึกงาน (Shop) เอาของจริงที่เป็นเครื่องยนต์เอามาเปิด เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพข้างในเห็นเพื่อการทำงาน หรือเอามาตัดแปลงให้ใช้มือหมุน ให้เห็นภาพของเฟืองมันหมุน ข้อเหวี่ยงมันหมุนลิ้นมันเปิดลิ้นมัน

เปิดเผยขมับวังยังง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ฉ, หน้า 16) มาตรฐาน การอาชีวศึกษา ข้อกำหนดที่ 5.2 จัดสรรงบประมาณในการสร้างพัฒนา และเผยแพร่ พัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชนสังคมและประเทศชาติ

3.4.6 สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมอาชีวศึกษา มีแนวทางพัฒนาดังนี้

3.4.6.1 พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้อาชีวศึกษาอย่างหลากหลาย ทั้งสื่อที่ให้องค์ความรู้แบบงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ หุ่นยนต์ สื่อเรียนรู้อาชีวศึกษาแยกไปตามสาขาวิชา หรือตามประเภทวิทยาลัย สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ฉ, หน้า 16) มาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรมและการวิจัย ข้อกำหนดที่ 5.3 จัดการเผยแพร่ ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

3.4.6.2 ใช้แหล่งเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดสื่อได้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ห้องเรียนของอาชีวศึกษามีการเรียนทั้งในและนอกวิทยาลัย ในวิทยาลัยได้แก่จัดการเรียนการสอนในแผนกวิชา นอกวิทยาลัยเช่น ในสถานประกอบการจริง ห้องเรียนในชุมชน ชุมชน ตั้งแต่หน่วยเล็กที่สุดคือบ้านเด็กเอง หมู่บ้านเด็กเอง ตำบลที่เด็กอยู่เอง แหล่งชุมชนเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตลอดจนกระทั่งตัวจังหวัด หรือแม้ภูมิภาค เช่น ภาคเหนือ ภาคใต้ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคตะวันออก หรือกรุงเทพฯและปริมณฑล หรือแหล่งนิคมอุตสาหกรรม อันนี้ก็ถือว่าเป็นสื่อ ประเภทของจริง นวัตกรรมนี้ก็จะมีความหลากหลายมาก ทั้งนวัตกรรมหรือเทคโนโลยี สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ฉ, หน้า 11-12) มาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ข้อกำหนดที่ 2.7 ระดมทรัพยากรจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันจัดการศึกษาทั้งในระบบและทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4.6.3 ส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษาออกไปบริการนอกสถานศึกษา ถือว่าเป็นการนำสื่อของจริงมาใช้ในการเรียนการสอนจะต้องออกไปเจอสภาพจริงชุมชนจริงสถานการณ์จริง ปฏิบัติงานได้จริงอันนั้นถือเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นที่สำหรับปฏิบัติงานจริง เช่นมีโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (fix it center) นักเรียนนักศึกษาที่จะสามารถฝึกโดยใช้วัสดุที่มีอยู่จริงที่เป็นของชาวบ้านจริง เคาเริด พัดลม โทรทัศน์ ใช้งานแล้วเสียจริง นักเรียนนักศึกษาจะได้เรียนรู้ว่าถ้าเสียอย่างนี้เสียตรงไหนเพราะฉะนั้นครูจะต้องเข้าไปกำกับดูแล และครูก็ต้องเก่งก็เหมือนกับใช้ผู้เรียนเป็นสำคัญเหมือนกันแต่ว่าวัสดุฝึกไปใช้ในชุมชน ผลที่ได้คือนักเรียนนักศึกษาเริ่มเกิดความมั่นใจ นักเรียนสามารถที่จะเรียนรู้ว่าใช้ต้นทุนเท่าไร ถ้าไปประกอบอาชีพจะตีราคาเท่าไร คิด

ค่าแรงเท่าไร แต่สิ่งที่ได้ตามมานักเรียนนักศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ไปช่วยสังคมได้ไปช่วยชุมชน ช่วยให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สอดคล้องกับแนวทางการแข่งขันกับหน่วยงานการศึกษาอื่นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ก) ที่กล่าวว่า เขาจัดการเรียนในห้อง เราจะจัดการเรียนในสภาพจริง จัดทวิภาคีในสถานประกอบการจัดการรับงานการค้าตามลักษณะเอกชน จัดการเข้าช่วยเหลือชุมชน และ สอดคล้องกับเดล (Dale, 1946, อ้างถึงใน โรงเรียนสุราษฎร์ธานี, 2549) ที่ได้กล่าวว่าประสบการณ์ตรง เป็นประสบการณ์ขั้นที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดโดยการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรงจากของจริง สถานการณ์จริงหรือด้วยการกระทำของตนเอง

3.5 ด้านแหล่งเรียนรู้

3.5.1 แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.5.1.1 ห้องสมุด

- 1) เริ่มที่หัวใจให้นักเรียนนักศึกษาเข้าห้องสมุดก่อน โดยหาหนังสือที่น่าสนใจ การ์ตูนน่าสนใจ กีฬา หนังสืออ่านเล่นหนังสือที่ประเทืองปัญญา หนังสือค้นหาที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นแรงจูงใจ เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์
- 2) พัฒนาห้องสมุดให้หนังสือสบายสบเรียบ มีพื้นที่นั่งกับพื้นได้ เอนเอียงได้คือให้นั่งสบาย มีห้องน้ำสะอาด เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์
- 3) พัฒนาห้องสมุดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ดี มีที่ขายน้ำ ขายกาแฟไว้บริการ มีห้องภาพยนตร์เกี่ยวกับความรู้ เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์
- 4) อย่าตั้งเงื่อนไขในห้องสมุดมากนัก ตั้งแต่ขึ้นบันไดมาก็พบข้อความว่าอย่าส่งเสียงดัง อย่าฝึก อย่ากินน้ำ คือในห้องสมุดกลายเป็นที่แบ่งให้ระมัดระวังทั้งหมดอย่างนี้ก็ไม่มีคนอยากเข้า ห้องสมุดต้องทำทายนักเรียนนักศึกษาจะต้องไม่ทำอย่างที่กล่าวมา ต้องมีอย่างอื่น เช่น กล้องจับสัญญาณแล้วดูพฤติกรรมต่าง ๆ อย่าเขียนห้ามมากนัก เพราะคนจะไม่อยากเข้า เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์
- 5) จัดหนังสือหลากหลาย จัดที่เป็นการ์ตูนที่เห็นภาพแล้วเข้าใจ เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์

6) ห้องสมุดต้องทุ่มลงทุนให้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์

7) พัฒนาเป็นห้องสมุด ไอที (IT) มีระบบสืบค้น อินเทอร์เน็ต (Internet Explorer) เข้ามาเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ที่เป็นห้องสมุด มีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E - Book) มีห้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านภาษา (Self Access) วัสดุศึกษาด้วยตนเอง อาจจะมีหนังสือไม่มากนักก็ได้แต่มีสื่อทางด้านอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ค่าใช้จ่ายจะลดลงคิดว่าจะดึงดูดนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาที่เป็นวัยรุ่นได้ เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์

8) ห้องสมุด ควรให้บริการบุคคลสาธารณะชนด้วย เปิดให้เป็นแหล่งที่ชุมชนเข้ามาใช้โดยเฉพาะประชาชนน่าจะมาค้นหา (Search) ความรู้ทางด้านอาชีพได้ด้วย ชุมชนน่าจะมีส่วนร่วมในการดำเนินการตรงนี้น่าจะเกิดประโยชน์ การให้ชุมชนเข้ามาสู่วิทยาลัยได้ ชุมชนก็จะรู้สึกว่าการศึกษาคือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จำเป็นต้องทำความเข้าใจให้ครบถ้วนรักษ์ห้องสมุดเข้าใจและปฏิบัติตามนโยบายการให้บริการ ต้องเอามาพัฒนาแนวคิดมันให้ทันสมัยทันเทคโนโลยีมากขึ้น ทั้งนี้ต้องมีผู้บริหารสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพราะขณะนี้ครบถ้วนรักษ์ห้องสมุดหลายแห่งมีกฎเกณฑ์อะไรเยอะ จนเด็กเบื่อไม่อยากเข้า สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและกองทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา

9) พัฒนาคูบรรณารักษ์ห้องสมุด ทำความเข้าใจเพราะขณะนี้ครบถ้วนรักษ์ห้องสมุดมีกฎเกณฑ์อะไรมาก จนเด็กเบื่อไม่อยากเข้าห้องสมุด ต้องพัฒนาแนวคิดให้ทันสมัยมากขึ้น ทั้งนี้ต้องมีผู้บริหารสนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์

3.5.1.2) ห้องอินเทอร์เน็ตมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1) ต้องให้บริการ 24 ชั่วโมง เปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากๆ ก็เพราะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ได้ทำ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2) จัดให้มีคำแนะนำเว็บไซต์ (Web site) ดี ๆ ที่มีประโยชน์ เช่นบอกว่าเว็บนี้เหมาะกับการศึกษา เว็บไซต์นี้เหมาะกับเรื่องสังคม เป็นต้น เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์

3) ส่งเสริมการใช้การสื่อสารทางไกลผสมผสานกับเรื่องไอทีและส่งเสริมให้เชื่อมอินเทอร์เน็ตต่อไปยังแผนกวิชา เพื่อให้ทั้งครู และนักเรียนนักศึกษาได้สืบค้นหรือเรียนรู้ได้ทันทั่วถึง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 63 รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความจำเป็น

4) เปิดกว้างให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม แหล่งเงินทุนอาจหาได้จากในชุมชน เท่ากับเปิดรับสมาชิกหรือแม้แต่เราอาจจะได้งบประมาณสนับสนุนจาก องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เพราะเป็นประโยชน์กับประชาชนด้วยอาจจะทำเป็นเหมือนกับเป็นศูนย์เรียนรู้ อาจจะทำเป็นในลักษณะของห้องประชุม ในขณะนี้มีศูนย์วิริยะบริการหลายๆ แห่ง ทำเป็นห้องสมุดด้วย เนื่องจากการพัฒนาอินเทอร์เน็ตต้องใช้งบประมาณถ้าใช้จำนวนเครื่องมากก็ต้องใช้เงินมาก สอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นของนายวีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ข้อ 8. ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมลงทุน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549 ง) และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและกองทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา

3.5.1.3) ห้องเรียน ห้องเรียนในรูปแบบของอาชีวศึกษา ควรมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1) พัฒนาห้องเรียนตามหลักเกณฑ์ของอาชีวศึกษาที่เป็นสากล คือมีห้องเรียน มีห้องปฏิบัติการ มีโรงฝึกงาน (Shop) และต้องเน้นความสะอาดเป็นหลัก สอดคล้องกับห้องเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มีอยู่

2) พัฒนาห้องเรียนให้มีเครื่องมืออุปกรณ์และสื่อการสอนที่จำเป็นและทันสมัย ห้องเรียนของอาชีวศึกษา ต้องปรับปรุงขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง จะต้องทันสมัยขึ้น ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าต้องหรูหราราคาแพง แต่เป็นห้องเรียนที่ให้ความรู้ดีกว่าทั้งครูและนักเรียน นักศึกษาประหยัดเวลา จะต้องเรียนรู้แบบทางลัด (Fast Track) ต้องมีอุปกรณ์ วัสดุ ที่เป็นไอที

สื่อเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นมา สอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นของนายวีระศักดิ์ วังษ์สมบัติ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ข้อ 7. มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้เรียนเก่ง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549 ง)

3) มีสื่อเอาไว้ในห้องพักครู ให้ครู ได้ฝึกและเตรียมการสอน เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์

4) พัฒนาห้องทดลอง (Lab) คือห้องทดลองต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก มีโต๊ะที่จะทดลองมีระบบความปลอดภัย (Safety) ที่จะไม่ให้นักเรียนนักศึกษาเกิดอันตราย มีที่เก็บของ นักเรียนนักศึกษานั่งแบบสบาย ๆ เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์

5) พัฒนาโรงฝึกงาน (Shop) คือโรงงานให้มีระบบความปลอดภัยเป็นอันดับหนึ่งจัดซื้อปหรือวางอุปกรณ์ต่าง ๆ เรียงกันเหมาะสมเหมือนกับโรงงานอุตสาหกรรม มีภาพลักษณ์ เป็นสายการผลิต (Line Product) ให้เด็กได้ฝึกสมรรถนะของตนเอง ในอนาคตต้องเป็นผู้ตรวจงาน (Inspector) เป็นหัวหน้าคนงาน (Foreman) หรืออาจจะฝึกเป็นคนทำงาน (Operator) บ้าง เป็นคนตรวจสอบคุณภาพงาน (QC) บ้าง เป็นตำแหน่งต่าง ๆ คือถ้าหากฝึกนักเรียนนักศึกษาให้มีสถานะที่เหมาะสมนักเรียนนักศึกษา ก็จะกลายเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานคือเป็นหัวหน้างานได้ เป็นผู้ตรวจได้ แล้วก็เรียนรู้ในเรื่องคนทำงานได้ เพราะว่าเรียนทักษะห้องเรียน 3 รูปแบบ (ห้องเรียน 3 รูปแบบได้แก่ ไร่ ช่อม สร้าง) ซึ่งมีความจำเป็น สอดคล้องกับ คู่มือครู สร้างคนดี ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550, หน้า 7) ที่ได้ให้แนวทางการพัฒนานักศึกษา ข้อ 5. จัดห้องเรียน 3 รูปแบบคือพื้นฐาน พื้นฐานบวก ไอ.ที. (IT) และแบบขั้นสูง (Advance) ต้องเอื้อต่อการผลิตไว้ในสถานศึกษาเสมือนสร้างโรงงานในสถานศึกษา และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2549, 16 สิงหาคม) โดยนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเรื่อง กรอบมาตรฐานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ข้อ 8.1 สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนตามความถนัด ความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน เพื่อให้สามารถผลิตผู้เรียนได้ใน 3 ลักษณะ คือ เป็นผู้ปฏิบัติการที่มีความชำนาญ เป็นผู้ปฏิบัติการที่มีความชำนาญสามารถแก้ปัญหาได้ และเป็นผู้ปฏิบัติการที่มีความชำนาญสามารถแก้ปัญหาและประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ โดยกระบวนการวิจัยอย่างง่าย

6) ห้องเรียนของอาชีวศึกษาควรยืดหยุ่น (Flexible) ได้ ห้องเรียนในรูปแบบของอาชีวศึกษาอาจจะเป็นห้องโถงใหญ่ สอนได้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ สอนเสร็จแล้วก็ฝึก (Train) เลย หรือถ้าไม่มีเวลาแค่ไปเดินดูก็ได้ความรู้ ต้องเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสมโดยที่

นักเรียนนักศึกษาสามารถจะมองเห็นภาพของการเรียนตรงนั้นว่านักเรียนนักศึกษาจะไปถึงจุดหมายคืออะไร เห็นเครื่องมือเบื้องต้น รูปภาพ รวมไปถึงมีสื่อชุดทดลอง (Simulator) มีสื่อซอฟต์แวร์ (Software) ห้องเรียนที่ได้ก็จะเป็นสื่อที่สมบูรณ์แบบ แต่ว่าทุกคนต้องอยู่ในวินัย มีระเบียบเรียบร้อย ใครมาพบก็นำศรัทธา สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2549, 16 สิงหาคม) โดยนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเรื่อง กรอบมาตรฐานหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ข้อ 4. ระบบการจัดการศึกษา เป็นการจัดศึกษาแบบเปิดหรือยืดหยุ่น และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และ (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

3.5.2 แหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.5.2.1 ใช้ห้องสมุดมีชีวิต คือชีวิตจริงของผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น ๆ ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ ถือเป็นห้องสมุดที่มีชีวิตใช้ครูหรือคนที่ประสบความสำเร็จ เป็นห้องสมุดมีชีวิต เป็นห้องสมุดเคลื่อนที่ เป็นห้องสมุดแห่งการเรียนรู้ของคนอาชีวศึกษาเพราะเป็นของจริง มีประสบการณ์จริงและประสบความสำเร็จจริง เพราะฉะนั้นนั่นถือเป็นแหล่งเรียนรู้ เนื่องจากเป็นแนวทางการพัฒนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษาใหม่ ๆ วิธีหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีวศึกษามีประสบการณ์

3.5.2.2 สำรวจและใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หรือสถานประกอบการ ซึ่งถือเป็นแหล่งเรียนรู้ ถือเป็นห้องสมุดภายนอก เป็นห้องสมุดเคลื่อนที่ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและกองทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการศึกษา

3.5.2.3 ให้นักเรียนนักศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นของนายวิระศักดิ์ วงษ์สมบัติ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ข้อ 8. ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมลงทุน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549) และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 58 (2) ให้บุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา

สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพย์สินอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

3.5.2.4 สนับสนุนการใช้ห้องเรียนภายนอกสถานศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องออกไปสู่สังคมโลกภายนอกและจะเข้าสู่เส้นทางการประกอบอาชีพได้ สอดคล้องกับแนวทางการ แข่งขันกับหน่วยงานการศึกษาอื่นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549 ก) ที่กล่าวว่า เขาจัดการเรียนในห้อง เราจัดการเรียนในสภาพจริง จัดทวิภาคีในสถานประกอบการจัดการรับงานการค้าตามลักษณะเอกชน จัดการเข้าช่วยเหลือชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน จากผลการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

- 1.1 ควรมีหน่วยงานจัดหางานที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา
- 1.2 สถานศึกษาควรเปิดสอนสาขาวิชาชีพที่ทันสมัยและตลาดแรงงานต้องการ
- 1.3 ผู้บริหารควรกำกับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
- 1.4 ผู้บริหารควรปรับปรุงเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ทันสมัยและเพียงพอ
- 1.5 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรจัดกรอบอัตราครูตามความขาดแคลนของสาขาวิชาชีพให้เพียงพอ รวมทั้งพิจารณาโยกย้ายครูตามกรอบอัตราครูที่ขาดแคลนด้วย
- 1.6 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจัดงบประมาณสร้างห้องเรียนให้เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน
- 1.7 มีมาตรการแรงจูงใจทั้งทางบวกและทางลบให้ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และต้องกำกับให้เป็นไปตามมาตรการด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานดังต่อไปนี้

- 2.1 ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 2.2 ศึกษาปัญหาการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 2.3 ศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการเกี่ยวกับแรงงานที่เรียนจบจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546)
- 2.4 ศึกษามาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพของนักเรียนที่เรียนจบหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546)

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University